
ВІТЧИЗНЯНИЙ І ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

УДК 364-783.442

DOI 10.31654/2663-4902-2024-PP-2-127-134

Лісовець О. В.

доктор педагогічних наук, професор, завідувач
кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя
lisooleg@gmail.com
orcid.org/0000-0002-4641-3121

**МОБІЛЬНА БРИГАДА СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ
ЯК ІННОВАЦІЙНА СПЕЦІАЛІЗОВАНА СОЦІАЛЬНА СЛУЖБА**

У статті розглянуто проблему впровадження інноваційних підходів у практику соціальної роботи на прикладі мобільної бригади соціально-психологічної допомоги. Метою статті є вивчення практики впровадження та функціонування цього інноваційного сервісу у сфері соціальної роботи України.

Охарактеризовано мобільну бригаду соціально-психологічної допомоги як спеціалізовану соціальну службу підтримки осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі. Визначено, що ця служба утворюється для надання під час виїздів соціально-психологічної допомоги постраждалим особам, зокрема соціальних послуг з: консультування; кризового та екстреного втручання; соціальної профілактики відповідно до їхніх потреб. Основними формами і методами її роботи визначено: виявлення осіб, які постраждали від насильства; складання плану безпеки для постраждалої особи; дистанційне консультування та дистанційний супровід; ведення випадку; індивідуальна і групова робота; організація перенаправлення для отримання допомоги до інших надавачів послуг.

З'ясовано, що ідея створення МБСПД реалізується в Україні з 2015 р. і є відповіддю на збройний конфлікт на сході України та збільшення кількості випадків насильства. На сьогодні в Україні діє більше 300 служб державного підпорядкування і більше 100, які створені за підтримки UNFPA, Фонду ООН у галузі народонаселення.

Проаналізовано основні переваги служби та проблеми і перешкоди, які стоять на шляху розвитку мобільних бригад соціально-психологічної допомоги в Україні.

Ключові слова: соціальна робота, соціальні послуги, спеціалізована соціальна служба, мобільна бригада, соціально-психологічна допомога, мобільна бригада соціально-психологічної допомоги, домашнє насильство, попередження насильства.

Постановка проблеми. У сучасному світі, де стрес, тривога та ізоляція стають все більш поширеними, значно зростає потреба у соціальній підтримці та допомозі. У зв'язку з цим виникає необхідність у нових формах організації соціальних послуг, які б були більш доступні та адаптовані до потреб сучасного суспільства. Одним із інноваційних підходів у цьому напрямку є створення мобільних бригад соціально-

психологічної допомоги. По суті, це спеціалізовані команди фахівців (соціальних працівників, психологів, консультантів з психічного здоров'я та інших спеціалістів), що виїжджають безпосередньо до людей, які потребують підтримки, допомоги і захисту.

Для України це нова і актуальна модель у сфері соціальної роботи, яка в світі широко використовується для забезпечення послугами в епіцентрі гуманітарних криз, спричинених війною, стихійними лихами, а також для тимчасово переміщених осіб, шукачів притулку та мігрантів. Враховуючи відносну новизну цієї практики, очевидно, що є важливим проведення наукових досліджень для вивчення форм, методів, специфіки роботи мобільних бригад соціально-психологічної допомоги.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Досвід роботи мобільних бригад соціально-психологічної допомоги аналізується у працях О. Кочемировської, Г. Скіпальської, Н. Цветкової, О. Файдюк, які акцентували увагу на допомозі учасникам бойових дій АТО/ООС та членам їх родин, на різних аспектах допомоги постраждалим від домашнього насильства. Проте зрозуміло, що досліджень особливостей роботи мобільних бригад соціально-психологічної допомоги в сучасних умовах, зважаючи на новизну цієї служби, дуже небагато.

Метою статті є вивчення практики впровадження та функціонування інноваційного сервісу у сфері соціальної роботи України – мобільної бригади соціально-психологічної допомоги.

Виклад основного матеріалу. Впровадження у практику соціальних закладів, установ та служб інноваційних стратегій розвитку, пов'язаних з розробкою нових, більш якісних, соціальних послуг для населення є важливим напрямом реформування соціальної сфери. Однією з таких інноваційних стратегій, що впроваджується у різних регіонах України, є бригадний метод соціального обслуговування населення. Цей метод дозволяє найбільш повно задовольнити права громадян на отримання соціальних послуг. Адже через територіальну віддаленість, недоступність, інші обмеження частина людей не можуть скористатися соціальними послугами, які їм гарантовані законодавством. Тому модель надання соціально-психологічної підтримки мобільними бригадами є «гнучким сервісом, за допомогою якого можна ефективно усунути бар'єри доступу, а також допомогти користувачам послуг зміцнити соціальні зв'язки, подолати відчуття відчуженості, ізоляції та безпорадності, підвищити рівень обізнаності та впевненості в собі» [6].

Насамперед, проаналізуємо сутність поняття «*мобільна бригада соціально-психологічної допомоги*» (МБСПД), під яким науковці розглядають «спеціально утворене об'єднання спеціалістів (практичного психолога, соціального працівника), які надають екстрену та планову соціально-психологічну допомогу постраждалим (у т. ч. особам до 18 років) від домашнього насильства та насильства за ознакою статі, шляхом безпосереднього втручання та перенаправлення за потреби до інших фахівців» [1, с. 63]. Відповідно, надання послуг МБСПД здійснюється під час виїздів на випадки в спеціально організованому транспорті або у спеціально відведеному/адаптованому приміщенні на базі суб'єктів взаємодії, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі.

В українському законодавстві така мобільна бригада розглядається як «спеціалізована служба підтримки осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі, насильства, зокрема сексуального, пов'язаного із збройним конфліктом» [4]. Тобто, за формою мобільна бригада є однією із спеціалізованих служб підтримки осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі. Термін «мобільна бригада» пішов від прямого значення цього слова, а саме, що вона має бути мобільною, рухливою, швидко реагувати, складатися із професійних фахівців, які є високоосвіченими професіоналами з питань надання соціально-психологічної допомоги та заходів у сфері запобігання та протидії насильству. Мобільна бригада утворюється для надання соціально-психологічної допомоги постраждалим особам, зокрема соціальних послуг з: консультування;

кризового та екстреного втручання; соціальної профілактики відповідно до їхніх потреб. До основних форм її роботи відносяться: виявлення постраждалих від насильства; складання плану безпеки для особи постраждалої від насильства; дистанційне консультування та дистанційний супровід; ведення випадку; індивідуальна робота; групова робота; перенаправлення до інших суб'єктів для отримання додаткових послуг (медичних, соціальних, психологічних, правових, забезпечення тимчасового притулку тощо).

Відмітимо, що в Україні створення перших мобільних бригад розпочалося у 2015 р. за ініціативи Фонду ООН у галузі народонаселення в Україні спільно з імплементаційним партнером МБФ «Українська фундація громадського здоров'я» за підтримки Міністерства соціальної політики України. Ця ініціатива відбулась у межах гуманітарного проєкту «Посилення гуманітарної відповіді на потреби найбільш вразливих категорій жінок та дівчат-підлітків в умовах збройного конфлікту на сході України: зміцнення міжвідомчої системи попередження та подолання ґендернозумовленого насильства та забезпечення доступу до послуг з охорони репродуктивного здоров'я». Власне, у 2015 р. і розпочалося створення перших мобільних бригад. Цей процес відбувався у кілька етапів:

- I етап – вивчення потреб, можливостей та ресурсів громад;
- II етап – вибір місць локацій та встановлення партнерства;
- III етап – підбір кандидатів у члени мобільних бригад;
- IV етап – навчання членів мобільних бригад;
- V етап – забезпечення матеріально-технічної бази та запуск мобільних бригад.

У результаті, вже на кінець 2015 р. було створено 21 мобільну бригаду соціально-психологічної допомоги для виявлення випадків насильства. Загалом за 2015–2018 роки реалізації проєкту було створено 54 мобільні бригади соціально-психологічної допомоги у 12 регіонах України. Вже за перші два місяці діяльності мобільних бригад соціально-психологічної допомоги в 5 регіонах було виявлено майже 2000 випадків насильства, з яких 34 % – фізичне насильство, 47 % – психологічне насильство, 17 % – економічне насильство, 1,6 % – сексуальне насильство [1, с. 89]. А, наприклад, протягом 2017 р. виявлено 15309 випадків насильства. У 2018 р. мобільними бригадами було виявлено та надано допомогу понад у 21 тисячі випадків насильства, де 83 % – це домашнє насильство, а 17 % – це насильство поза сім'єю [1, с. 91]. А всього за час своєї діяльності в період з листопада 2015 року по серпень 2018 року, за даними Фонду народонаселення ООН, мобільні бригади відреагували на 40 388 звернень щодо насильства за ознакою статі.

У результаті, Наказом Міністерства соціальної політики від 22 серпня 2018 р. було прийнято «Типове положення про мобільні бригади соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі» [4], що дало їх початок офіційному створенню таких бригад на рівні держави. Надалі наказами обласних/районних/місцевих рад, розпорядженнями голів ОТГ або наказом директорів центрів соціальних служб певної адміністративної одиниці було створено мережу мобільних бригад соціально-психологічної допомоги постраждалим від домашнього насильства. Загалом в Україні, за даними Мінсоцполітики, нині діє понад 300 мобільних бригад соціально-психологічної допомоги, які, здебільшого, фінансуються з місцевих бюджетів.

Водночас, станом на 2024 рік в Україні вже діє ціла мережа МБСПД, які працюють за підтримки UNFPA, Фонду ООН у галузі народонаселення, у координації з Офісом Віцепрем'єрки з питань європейської та євроатлантичної інтеграції та Міністерством соціальної політики України. Послуги мобільних бригад надаються завдяки фінансовій підтримці урядів Великої Британії, Канади та США (Бюро гуманітарної допомоги USAID), Гуманітарного Фонду для України (UHF) та у межах Програми ООН з відновлення та розбудови миру, що фінансується Європейським Союзом.

Забезпечення діяльності мобільних бригад ґрунтується на тих послугах, які вони безпосередньо надають. З урахуванням послуг, що будуть надаватись, командою мобільної бригади прописуються завдання та обов'язки членів команди, їх ролі, вимоги до якості послуг, етичні засади роботи з клієнтами, правила збирання, зберігання та використання інформації про клієнта, місця надання послуг, правила безпеки.

Згідно з методичними матеріалами, які розроблені Міжнародним комітетом порятунку, команда має складатись з наступних фахівців: менеджера, двох соціальних працівників (кейс-менеджерів), двох мобілізаторів громади та водія. Кожен із фахівців має прописані обов'язки та завдання. Так, керівник команди має координувати роботу всередині мобільної бригади; складати графіки планових виїздів та надання консультацій, контролювати їх дотримання; планувати, координувати та забезпечувати ефективну взаємодію мобільної бригади із суб'єктами та супервізію мобільної бригади. Кейс-менеджер займається веденням випадку; фасилітує групі сесії психосоціальної підтримки; проводить регулярні інформаційні сесії для жінок та дівчат у безпечних приміщеннях; допомагає у здійсненні звернень до інших постачальників послуг.

Зауважимо, що мобільні бригади, які створені в Україні складаються, зазвичай, із фахівців психології та соціальної роботи (психолог, фахівець соціальної роботи), які пройшли відповідне навчання щодо питань надання соціально-психологічної допомоги постраждалим від насильства. Також варто врахувати специфіку надання соціально-психологічної допомоги та роботу з насильством, а тому не треба переважувати наявних фахівців додатковими обов'язками, а розширити штат працівників на кількість членів мобільної бригади. Чисельність членів мобільної бригади може становити як три (два психологи та один фахівець соціальної роботи), так і дві особи (один фахівець у сфері психології та один у сфері соціальної роботи). Такий склад обумовлений необхідністю надавати соціально-психологічну допомогу декільком постраждалим від насильства одночасно під час виїзду, а також заради безпеки спеціалістів, якщо присутній кривдник.

Для вчасного та ефективного реагування для діяльності МБСПД необхідне відповідне матеріально-технічне забезпечення, перелік якого зазначено в табл. 1. Фінансування діяльності здійснюється коштом засновника та інших джерел, не заборонених законодавством.

Таблиця 1

**Рекомендоване матеріально-технічне забезпечення
для діяльності однієї мобільної бригади**

№	Перелік матеріально-технічного забезпечення	Кількість, шт.
1	Авто	1
2	SIM-карта оператора 1	1
3	SIM-карта оператора 2	1
4	Мобільний інтернет	1
5	Мобільний телефон	2
6	Роутер	1
7	Планшет	1
8	Ноутбук	1
9	Форма	3
10	Сейф	1
11	Канцелярське забезпечення	

Щодо змісту діяльності фахівців бригад, то під час роботи з постраждалими вони надають соціально-психологічну допомогу, забезпечуючи мінімально необхідний обсяг послуг, а саме:

- Діагностику (оцінювання) психологічного стану постраждалої особи, оцінювання ризиків продовження чи повторного вчинення щодо неї насильства.

- Кризове та екстрене втручання з метою негайного усунення або мінімізації наслідків насильства шляхом виклику екстреної медичної допомоги, уповноваженого підрозділу органу Національної поліції, направлення та/або транспортування до приюту для постраждалих осіб, центру медико-соціальної реабілітації постраждалих осіб тощо.

До основних форм роботи відносяться:

- 1) Виявлення постраждалих від насильства.
- 2) Складання плану безпеки для особи постраждалої від насильства.
- 3) Дистанційне консультування та дистанційний супровід.
- 4) Ведення випадку.
- 5) Індивідуальна робота.
- 6) Групова робота.
- 7) Перенаправлення до інших надавачів послуг.

Головне ж завдання мобільної бригади стосується забезпечення доступності соціально-психологічної допомоги особам, які зазнали домашнього насильства. Для виконання цього завдання «мобільна бригада надає соціальні послуги шляхом проведення фахової консультації за допомогою телефонного зв'язку, з виїздом у спеціально організованому транспорті до місця проживання (перебування) постраждалих осіб, у приміщенні загальної чи спеціалізованої служби підтримки постраждалих осіб, в іншому приміщенні, визначеному місцевими органами виконавчої влади або органами місцевого самоврядування» [4].

Враховуючи, що в Україні мобільні бригади розглядаються як суб'єкт в системі реагування на випадки домашнього насильства, а не тільки як форма надання послуг, варто уточнити їхні повноваження.

Мобільні бригади можуть розглядатись як окремий суб'єкт, що надає соціально-психологічну допомогу особам, які зазнали домашнього насильства, до якого напряму звертаються клієнти, так і структурний підрозділ центру соціальних служб чи механізм перенаправлення або зв'язку з іншими профільними службами. Для комплексного реагування на випадки домашнього насильства та насильства за ознакою статі мобільна бригада співпрацює з усіма суб'єктами відповідно до «Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі» (2018) [5]. Так, співпраця мобільної бригади із суб'єктами здійснюється шляхом «залучення представників інших суб'єктів надання послуг до виїзду мобільної бригади та надання соціально-психологічної допомоги постраждалій особі; направлення постраждалих осіб до інших суб'єктів для отримання додаткових послуг та допомоги відповідно до повноважень суб'єктів та індивідуальних потреб постраждалих осіб; взаємного інформування суб'єктів про виявлені випадки насильства» [4].

Отже, мобільні бригади – це новий тип надання послуг соціально-психологічної допомоги постраждалим від домашнього насильства та насильства за ознакою статі, який є складовою державної системи реагування та займає провідне місце у наданні кризової допомоги. В закордонній практиці мобільні бригади використовують як альтернативу у випадках, коли стаціонарний підхід до надання послуг не може бути забезпечений через відносну недоступність, відсутність стаціонарних закладів надання послуг через бар'єри, зумовлені гуманітарною кризою.

Основні переваги мобільних бригад соціально-психологічної допомоги полягають у їх гнучкості та адаптивності до конкретних потреб клієнтів. Завдяки можливості виїзду на місце, фахівці можуть оперативніше оцінити ситуацію, надати необхідну

допомогу та розробити індивідуальний план дій. Крім того, мобільні бригади сприяють підвищенню доступності соціально-психологічної допомоги, зменшуючи бар'єри, пов'язані з віддаленістю від центрів надання послуг або обмеженим фінансуванням.

Ще однією важливою перевагою є можливість побудови довірчих відносин між спеціалістами та клієнтами. Коли фахівець приходить безпосередньо до дому або місця перебування клієнта, це дозволяє створити комфортну та недискримінаційну атмосферу, що сприяє більш відкритій комунікації та ефективній роботі над розв'язанням проблем.

Проте, на шляху розвитку мобільних бригад соціально-психологічної допомоги стоять певні виклики. Серед них – нестабільне фінансування, обмежені можливості доступу до деяких груп населення, а також необхідність постійного професійного розвитку фахівців. Розглянемо детальніше ці проблеми і перешкоди:

1) Однією з найбільших перешкод є обмеженість фінансових ресурсів. Зазвичай програми мобільних бригад фінансуються з державного чи місцевого бюджету, але ресурси можуть бути нерівномірно розподілені або недостатні для покриття всіх потреб у допомозі.

2) Нерівномірний доступ до мобільних бригад може бути проблемою, особливо у віддалених або важкодоступних районах.

3) Кадрові проблеми – забезпечення високо кваліфікованого персоналу для мобільних бригад може бути складним завданням. Соціальні працівники та психологи повинні мати не лише відповідну освіту, але й досвід роботи з різними категоріями клієнтів та вміння ефективно працювати в кризових ситуаціях.

4) Культурні та соціальні бар'єри окремих груп населення, які ускладнюють спілкування з фахівцями мобільних бригад та знижують ефективність надання послуг.

5) Робота мобільних бригад може бути пов'язана з ризиком для безпеки, особливо у випадку надання допомоги в кризових чи небезпечних обставинах. Забезпечення безпеки фахівців і клієнтів – надзвичайно важлива задача.

6) Іноді можуть виникати труднощі з ефективною комунікацією між різними членами бригади та з іншими структурами, такими як поліція або медичні установи.

7) Складність координації і управління, особливо якщо бригади працюють у великих містах або на великій території.

Вирішення цих проблем вимагає комплексного підходу, який включає в себе не лише фінансову підтримку та професійний розвиток персоналу, але й активне співробітництво з іншими галузями, у тому числі з медичною, правоохоронною та громадською сферами. Тільки таким чином можна забезпечити ефективну та доступну соціально-психологічну допомогу для всіх, хто її потребує.

Висновки. Проведене дослідження досвіду роботи мобільних бригад соціально-психологічної допомоги в Україні показує, що за дев'ять років від початку функціонування мережа МБСПД налічує вже майже півтисячі осередків. Причому, це не лише державні спеціалізовані служби, але й мережа МБСПД, які працюють за підтримки UNFPA, Фонду ООН у галузі народонаселення. Мобільні бригади соціально-психологічної допомоги є інноваційним рішенням у сфері надання соціальних послуг, яке відповідає сучасним викликам та потребам суспільства. Їхній вплив полягає в забезпеченні швидкої, ефективної та індивідуалізованої підтримки для тих, хто потребує допомоги у складних життєвих обставинах, сприяючи тим самим покращенню якості життя та психологічного благополуччя населення. Незважаючи на те, що це нова модель, вона інтенсивно розвивається, прямує до надання всього комплексу послуг, які передбачені законодавством, до міжнародних стандартів і кращих зарубіжних практик вирішення цієї проблеми.

Перспективами подальших досліджень є аналіз методичного забезпечення діяльності цієї спеціалізованої служби, його уніфікація, вивчення питань взаємодії з іншими суб'єктами з допомоги жертвам домашнього насильства чи з попередження цього ганебного явища.

Література

1. Забезпечення діяльності мобільних бригад соціально-психологічної допомоги як спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб від домашнього насильства: метод. посіб. Київ, 190 с.
2. Методичні рекомендації щодо діяльності мобільних бригад соціально-психологічної допомоги учасникам бойових дій АТО/ООС та членам їх родин. / авт.: Г. Б. Скіпальська, Н. М. Цветкова, О. В. Файдюк. Київ: Видавництво КІМ, 2021. 28 с.
3. Мобільна бригада соціально-психологічної допомоги постраждалим від домашнього насильства: особливості створення і забезпечення роботи: метод. посіб. Київ: Фонд народонаселення ООН, 2020.
4. Про затвердження Типового положення про мобільну бригаду соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі: постанова Кабінету міністрів України від 22 серпня 2018 р. №654. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/654-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення: 20.02.2024).
5. Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі: постанова Кабінету міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 658. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/658-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення: 21.02.2024).
6. Block, K., Nasr, H., Vaughan, C. & Alsaraf, S. (2019). What responses, approaches to treatment, and other supports are effective in assisting refugees who have experienced sexual and gender-based violence. IRiS Working paper series, 30.

References

1. (2020). Zabezpechennia diialnosti mobilnykh bryhad sotsialno-psykholohichnoi dopomohy yak spetsializovanykh sluzhb pidtrymky postrazhdalykh osib vid domashnoho nasylstva [Ensuring the activity of mobile teams of social and psychological assistance as specialized support services for victims of domestic violence]. Kyiv [in Ukrainian].
2. (2021). Metodychni rekomendatsii shchodo diialnosti mobilnykh bryhad sotsialno-psykholohichnoi dopomohy uchasnykam boiovykh dii ATO/OOS ta chlenam yikh rodyn [Methodological recommendations regarding the activity of mobile brigades of social and psychological assistance to the participants of ATO/OOS hostilities and their family members]. (H.B. Skipalska, N.M. Tsvietkova, O.V. Faidiuk (Ed)). Kyiv: Vydavnytstvo KIM [in Ukrainian].
3. (2020). Mobilna bryhada sotsialno-psykholohichnoi dopomohy postrazhdalym vid domashnoho nasylstva: osoblyvosti stvorennia i zabezpechennia roboty [Mobile team of socio-psychological assistance to victims of domestic violence: peculiarities of creation and provision of work]. Kyiv: Fond narodonaselennia OON [in Ukrainian].
4. Pro zatverdzhennia Typovoho polozhennia pro mobilnu bryhadu sotsialno-psykholohichnoi dopomohy osobam, yaki postrazhdaly vid domashnoho nasylstva ta/abo nasylstva za oznakoiu stati [On the approval of the Standard Regulation on the mobile brigade of social and psychological assistance to persons who have suffered from domestic violence and/or gender-based violence]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/654-2018-%D0%BF#Text> (data zvmennia: 20.02.2024) [in Ukrainian].
5. Pro zatverdzhennia Poriadku vzaiemodii subiektiv, shcho zdiisniuiut zakhody u sferi zapobihannia ta protydii domashnomu nasylstvu i nasylstvu za oznakoiu stati [On the approval of the Procedure for the interaction of entities carrying out measures in the field of prevention and counteraction of domestic violence and gender-based violence]: postanova Kabinetu ministriv Ukrainy vid 22 serpnia 2018 r. № 658. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/658-2018-%D0%BF#Text> (data zvmennia: 21.02.2024) [in Ukrainian].
6. Block, K., Nasr, H., Vaughan, C. & Alsaraf, S. (2019). What responses, approaches to treatment, and other supports are effective in assisting refugees who have experienced sexual and gender-based violence. IRiS Working paper series, 30 [in English].

Lisovets O.

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Department of Social Pedagogy and Social Work
Nizhyn Mykola Gogol State University
lisooleg@gmail.com
orcid.org/0000-0002-4641-3121

**MOBILE BRIGADE OF SOCIAL AND PSYCHOLOGICAL ASSISTANCE
AS AN INNOVATIVE SPECIALIZED SOCIAL SERVICE**

The article examines the problem of introducing innovative approaches into the practice of social work on the example of a mobile team of social and psychological assistance. The purpose of the article is to study the practice of implementation and functioning of this innovative service in the sphere of social work of Ukraine.

The mobile brigade of social and psychological assistance is characterized as a specialized social support service for persons who have suffered from domestic violence and/or gender-based violence. It was determined that this service is being formed to provide social and psychological assistance to the affected persons during departures, in particular, social services with: counseling; crisis and emergency intervention; social prevention according to their needs. The main forms and methods of its work are defined as: identification of victims of violence; drawing up a safety plan for the injured person; remote counseling and remote support; case management; individual and group work; arranging referrals for assistance to other service providers.

It was found out that the idea of creating the MBSPD has been implemented in Ukraine since 2015 and is a response to the armed conflict in the east of Ukraine and the increase in the number of cases of violence. Today, there are more than 300 public services in Ukraine and more than 100 that were created with the support of UNFPA, the United Nations Population Fund.

The main advantages of the service and the problems and obstacles that stand in the way of the development of mobile teams of social and psychological assistance in Ukraine are analyzed.

Key words: social work, social services, specialized social service, mobile team, social and psychological assistance, mobile team of social and psychological assistance, domestic violence, violence prevention.